

Plymouth, Pa. 5 Balandžio.

Pakeltas klausimas, kad perstatyti lietuviską raszliavą ant visusvietinės parodos Paryžiuje ateinančiuose (1900) metuose, visur tarp mūsų brolių randa pritarimą ir nėra abejonės, kad šitą užmanymą, mes amerikiečiai, įkunysime. Kiekvienas supranta, kad mes lietuviai pasirolydami su savo raszliava ant visusvietinės parodos kūmi veikniausiai galim atgauti savo spaudą nu cariskos valdžios ir tūmi padaryti galą mūsų brolių persekiojimas ir isztrėmimams Sibirijon už skaitymą arba prilai kymą lietuviszkos knygelės nors nekalezi usios įalpos. Cariskai valdžiai gi, kuri svietui garsina, kad lietuvių jau nėra, lietuviai kitados buvę rusais ir vėl atgal į rusus pavirto, ir viskas po jos valdžia esant geriausioje tvarkoje, taps nuplėsztą liezyna (maska) ir pasirodys aiksztėje, kokia i isz tikrųjų yra, kaip ji lietuvius kankina doriskai ir medegiskai. Per atsiszaukimą į apszviestą svieta taps iszgirsti mūsų kentėjimai ir valdžiai nieko neliks, kaip tiktai iszpildyti teisingus mūsų reikalavimus.

Paroda prasidės ateinantį metą su 1 Geguzio. Tai gi laikas yra labai trumpas ir mes turime labai skubiai darbūtis, kad su viskūmi prisitaisytūmėm. Reikia rinkti knygas su laikraszcziais ir jas apdaryti pusėtinai gražiai (o gal butu gerai ir neapdarytos?), paraszyti atsiszaukimą bent prancuziskoje kalboje ir jį atspausdinti knygelėje nors 25,000 egz. arba ir 50,000 dėl iszdalinimo svietui. Tai gi reikia iszrinkti tam atsakanczias ypata arba komitetą, kad imtusi jau uzdarbo prie surinkimo ir surengimo mūsų knygu. Priegtam mes negalime tūmi didziū darbu apsuokinti vien susitvėrusį komitetą Szveicarijoi, bet

turime jam gelbėti visame. Surengę kas bus reikalinga isz mūsų szalies, turėsime siūsti vieną savo pasiuntinį į Paryžių, kuris susidėjęs su anūmi komitetu isz vien darbūtusi parodoje.

Kad mes sudėsime reikaliugus kasztus, nėra abejonės. Nū paszelpimo szito reikalo niekas, mislyjame, neatsisakys. Mūsų pagalbinės ir politiszkos draugystės, kiek jų yra Suvie nytose Valstijose, visos aukaudamos tiktai po \$10,00 sudėtu pakaktinai uzdengimui visų kasztų. Kitos draugystės zada paaukauti net po \$25,00. Viename tiktai Plymouth'e yra 9 organizacijos ir aukaujant po \$10 tiktai pasidarytu \$90 vien isz Plymouth'o. O viso se mūsų kolonijose yra po keltą draugyszių.

Kad visą reikalą pastumėti pirmyn, vietinių keturių draugyszių komitetai iszrinko apiekunus priveizėjimui ir kasierių, kuris priimtu aukas paskirtas parodai. Kasierius uzstatė \$1000,00 kaucijos.

Kasierium tapo iszrinktas J. J. Pauksztys

Apiekunais { Dr. J. T. Želvienė
Jul. Kazimierskis

Virszui esantį nutarimą pavirtiname:

- Pirmsėdis Dr., D. L. K. Vytauto
- Jonas Lizdas,
- „ „ „ Szv. Kazimiero
- Kazys Brazys,
- „ „ „ Lietuvaiezių Dr.
- Dr. J. T. Želvienė
- „ „ V. M. Valanczausko
- Julius Kazimierskis.

Visokias aukas parodai nū dabar reikia siūsti ant szito adreso:

J. J. Pauksztis
224 E. Main str.
Plymouth, Pa.

Aukos parodai

- Dr-tė v. M. Valanczausko \$10-
- Julius Kazimierskis
- Plymouth, Pa. 5-
- Adomas Adzgauckas
- Plymouth, Pa. 5-

Likę nū Emigrantų namo, kurie tapo centais sumesti Plymouth'o liet. baznyczioje į dėzes, ką veliokūn. Barba Jūzui Paukszaziui atidavė 6,06 „Vien.“ redakcijoi buvo 10 — Labu \$86,06 J. J. Pauksztis.

1896 mete ant Emigrantų namo į „Vienybės“ redakciją prisuntė K. Pėza isz Worcester, Mass. 0 25c. ir „Susivienijimo“ kūpa isz Brooklyn N.Y. \$4,38c. Tai gi teikis p. K. Pėza bei „Susiv.“ kūpa isz Brooklyno patarti, ant kō apversti jų aukas?

Mes isz savo pusės rodyjame paskirti jas ant parodos kasztų.

Isz Lietuvos.

Petrapilė. Apie lietuviszką spaudą szitaip pranesza: Užmanymas daleisti lietuviams spaudintis knygas savo lietuviszkomis litaromis laimingai perėjo per rodą Mokinto Komiteto prie Apszvietimo Ministerijos. Ale Sypiaginas, per kūrto rankas eina visi praszymai ant caro vardo padūlami, surinkę visus lietuvių praszymus carui padūtus dėlei lietuviszkos spaudos sustatė savo projektą ir 24 Grūdžio mėnesio 1898 metų padavė jį Ministerijai Vidaus Reikalų. Anot Sypiagino, visi tie lietuvių praszymai turi beveik vienokią įtalpą ir kūne viena ranka raszyti, pertai jisai (Sypiaginas) giina, kad tie praszymai ir sustatyti ir paraszyti kuningų; patiems gi lietuviams klausimas lietuviszkos spaudos visai, girdi, nerupi. Litaros maskoli-zkos, toliaus iszguldinėja p. Sypiaginas, yra labai tinkanczios ir geros lietuviszkoms knygomis.

Tai gi, pasaka to augsztai pastatyto burlioko, reikalinga ant visados įstatymais uzdrausti lietuviams vartoti lotynisz-

kas litaras ir jokių praszymų dėlei to dalyko daugiaus nebepriimti, nės tai tikt bereikalingai užimā „czinovnikams“ laiką.

Tūdu viens kitam priesztauraujanczių užmanymų dabar eis ant nusprendimo į Ministerių Rodą ir pagalios ant caro užtvirtinimo. Tokiu budu da toli galas to dalyko.

Zinomas daiktas, kad lietuviai neprivalo paisyt ant zaurų kokio ten Sypiagino ir toliaus leist valdžioms savo praszymus. P.

Pilvoiskiai (Savalkų gub.) Pelenų dienos nakyje rado žemskiai ant ulyczios girtą žmogų. Kaip paprastai pas mus darosi, paėmė aną žmogų tie neva tvarkos sargai į kozą iszspagiriot, kur padarę kratą arado kiszenius kelioliką lietuviszkų knyguozzių. Zinomas daiktas, už dvejeta dienu atpyszkėjo zandarų apicieras su pusprokuratorium ir emė klau sinēt tą žmogų. Žmogus teisinosi, kad jis nežinąs, kas tas knygas jam girtam įkiszo. Gal but, kad ir patys žemskiai nusivedę žmogų į kozą pridėjo jam kiszenius lietuviszkų knygu ir paskui apskundė. Maskolių policija jau nekarta taip padarydavo. Mat už tai paskui ji gauna nū savo valdžios dovanas ir pagyrimus.

Iszdaga.

Vilnius. Kelios zinios apie szv. Mikalojaus baznyczia, kurią lietuviai nori dabar pasisavint. Kaip lenkams yra reikalinga ta baznyczia, parodo tas atsitikimas, kad anais metais, valdant dieceziją nelemtos atminties pralotui Žilinskui, szv. Mikalojaus baznyczia buvo palaikyta per bereikalingą ir prabaszcziaus szv. Jono parapijos, prie kurios ta baznyczia prigulėjo, garsaus Niemekszos buvo parsamdyta zydui Lipskiui ant sudėjimo degtinės. Tikt po kelių metų kalviai ir sliesoriai atėmė tą baznyczia nū zydo Lipskio ir

patys savo kasztu isztaisė ir užlaikė be jokios paszelpos isz parapijos pusės. Toliaus, isz naukinus general-gubernatoriui Kochanovui cechus, bažnyčia nū kalvių ir sliesorių vėl perėjo į kuningų prieglobą. Dievmaldystę emė laikyt tikt per atlaidus. Kada dabar emė praszyt tos bažnyczios lietuviai, tai vyskupas liepė laikyt miszias kas nedėlia, ale sztai vėl jau negirdėt joje Dievui malūų net ir nedėdieniais.

T.

Vilniaus katalikų seminarijoj tarnauja keletas lietuvių. Nekurie jų buvo pasiraszė ant praszyto dėlei lietuviszko bažnyczios. Nū savo vieszpaczijų kuningų užtai gerai gavo vėjo, jų net nekuriems iszkrito visas noras rupintis apie lietuviszka bažnyčia. *Ann.*

Vilnius. Bavusis Lietuvos sostapolis, o dabar didžiausias miestas viso kraszto, Vilnius gali pasigirti tūni, jog jis nieko lietuviszko neturi. Lietuviszkas miestas ir be lietuvių! Atvaziavęs į miestą landyk po visas ulyczias, statyk ašį lygiai prie tartingų ir neturtėlių ir niekur neiszgirsi lietuviszkos kalbos. Kur žuvo szikalba mūsų boczių, kur dingo tie vilniecziiai, kurie pirmiaus su pasimėgimu ta kalba sznekėjo? Ne, czia ne miestas Gedinimo, apie kurį pranaszavo jam gudrasis Lizdeika: czia tiesiog aptverta maskoliszkomis geležimis stovyklė, kur stangia szimtai visokių balsų ir kur neiszgirsi tikt meilaus lietuviszko dainavimo. Tokį pirmą į-pudį daro Vilnius.

Pagyvenus czia ilgiaus rasi Lietuvius nedrašius, iszbailintus, vos tykiai tesznekaneczius lietuviszka, bet su savo kalba jie niekad ir niekur nenori pasirodyti. Pradėsi su jūmi kalbėti, jis sakė užmirszės nemokas, bet padrašinęs jį iszgirsi jau ir visai gerai sznekantį. Lietuviszka kalba kaipo muzikiszka tapo paveikta ponisz-

kos lenkiszkos arba „randavos“ maskoliszkos. Visi skubinasi mesti savo senąją gražiąją lietuviszka kalbą ir griebiasi kitų. „Su lietuviszka kalba, sako, netoli nueisi Kamgi ji reikalinga? — Sztai ir bažnyczioje, ir szioje vietoje, kitaip neszneka, kaip tikt lenkiszka.

bet per kelis paskutinius metus ir Vilniuje pradėjo atsiliepti kitoniszki balsai, isz pradzios nedrašiai, o jų tolyn, jų drašyn. Sztai pradėta buvo sznekėti apie bažnyčia lietuviszka, kur giedojimai, pamokslai ir kiti bažnytiniai reikalai lietuviszkoje kalboje turėtu atsilaukyti. Tokios sznekos net vyriausios dvasiszkiijos buvo laikomas kūne per beprotiszkas. Apie tai nenorėjo nė sznekėti. Bet tasai užmanymas isz lengvo augo vis didyn ir kaskart traukia prie savės vis daugiau žmonių. Lietuviai iszgauna daleidimą nū vyriausybes rinkti paraszus ant praszyto pas vyskupą, idant jis daleistu vienoje bažnyczioje lietuviszka ritualą. Norint czionykszcziai lenkai-kuningai visai baugino žmones, kad nesiraszytu ant szijų praszymų, vienog jų bauginimai iszėjo ant nieko. Kaip man teko girdėt, pasirasziusų yra jau apie szeszi szimtai. Tam tikras praszymas liko vyskupui padūtas. Dabar lietuviai laukia atsakymo ir tikrai veliaus ar ankseziaus apturės Vilniuje lietuviszka bažnyčia. *X.*

Žilčiai (Vilniaus gub.) Per paskutinius metus czionai buvo padaręs daug truckszmo kn. džiakonas Kybelis. Mat Žilčiuose po jo valdy nu lietuviai buvo įgiję lietuviszkus pamokslus ir giedojimus. Tai labai nepatiko sulenkėjusiems miesczionims, kurie, kaip girdėt, pagal rodą tulo Vilniaus praloto H., užsiuntė ant kun. Kybelio žandarus. Buvo padaryta kratos, ale nieko ant kun.

Kybelio neiszrasta. Vyskupas Zvierovicz vis-gi nū kun. Kybelio džiakonystę atėmė ir liepė persikelt į Maliatas, į daug menkesnę parapiją. Ale ant perkėlimo klebonai kitą parapiją reikiu daleidimogeneral-gubernatoriatas. O szittas neatradęs jokios kaltės kn. Kybelį paliko ant vietos, dadeszikus-gi už melaginą dadeszimą liepė atilūt po policijos priežiūra.

Isz to atsitikimo matome, kaip žemai yra nukritęs vyskupas Zvierovicz net paczių maskolių akise: jis maskolians gerinasi visai, o szie jį, anot Dūnelaiczio, per kiaučių jovalą laiko. *V. R.*

Senapilė Pernai, po vakacijų jau paskutinis lietuviszmokintojas Vincas Staniszkis tapo iszkeltas isz Senapilės gimnazijos į Lomžą. Senapilės gimnazijoje yra iszguldoma lietuviszka kalba. Kaip buvo Staniszkis, tai iszgaldydavo jis, o dabar iszėjus Staniszkiui, gimnazijos direktorius pasiulė iszguldinėti lietuviszka kalbą žinomam iszgamai kuningui Miknevycziui. Kn. Miknevyczius gudiszka praszė pas vyskupą į Seinus, klausdamas, ką jam daryt. Vyskupas A. Baranauškas atraszė laiszka Miknevycziui, dūlantis jam didelę nosį.

Įtalpa laiszko sziaip skamba: „Jūsų laiszke, raszytame 13 d. rugsėjo szijų 1898 metų, jus man daneszate, kad komitetas užpraszė jus iszguldinėti lietuviszka kalbą. Senapilės vyriszkoje gimnazijoje ir klausiate manęs, ką reikia daryti. Asz, žinodamas, kad jus apie lietuviszka kalbą neturite nė mąžiansio supratimo, patariu, kad jums neatbutinai reikia nū iszguldinėjimo lietuviszkos kalbos gimnazijoje atsisakyti, o pasistengti geriau iszguldinėti tikėjimo dalykus, kuriūs iki sziolei jus labai negerai iszguldinėjote. Praszytą-gi nū manęs palaiminimą tikt ta-

da apturėsite, kada pradėsite geriau iszguldinėti tikėjimo dalykus ir kada pildysite valią savo vyskupo“.

Labai gerai padarė Seinų vyskupas, ką nedavė tam netikėliui ne į savo reikalą kiszti nosį.

Sakalas.

(Isz „Ukininko“)

Ježnas. (Trakų pav. Vilniaus gub.) Szį metų žiema yra panaši labiaus į ilgą rudenį negu į žiemą. Sniego nedaug iszpūlė priesz paczias kelėdas ir žmonės tikt per kalėdas galėjo kiek su rogėms pasivaziuoti, bet ir tai neilgai, paskui lytus sniegą nuvarė, pasidarė purvynas, didesnis negu kad kada rudenyje o upės pasikėlė kaip pavasaryje, Nemunas visai ne užszalo.

Kaip visados taip ir per praėjuses kalėdas neapsiėjo jaunimas be gužynių, Jus, kurie senai apleidote Lietuvą, mislinate, kad gal kiek nors padoriau pasieltgia susirinkę ant gužynių dabar, nes daugumas yra mokintesnių. Gal jus ir tikitės taip, bet pas mus dar arsziaus, kaip tvirtina seni žmonės. Seniaus budavo: po kalėdų kas vakaras susirenka į žydiszka karcziama, papraszo muzikantą, kurs per naktį griežia o jaunimas szoka, geria ir dainūja. Susirinkdavo ir seni ir karcziama kartais iszsigt, o kartais ir pasilinksmint panaczius kaip jaunimas szoka—linksminasi, mat nū kalėdų iki trijų karalių niekas nieko vakarais nedirbdavo ir valino „szventavakarais“ kuriūs dar ir dabar daugybė žmonių szvenozia, kad Dievas jų gyvūlėlių nekorotu ligoms. Iszsigerdavo, pasilinksmindavo ir retai kada taip susimuszdavo kaip dabar. Nors daugybė dabar randasi mokintų, bet tankiausiai toki mokinti vyrai yra pirmutiniai latrai. (Czia kalbu apie tūs, kurie statosi save labai mokintais, nes po keles žiemas vaikszechio-

jo į „narodnąją“.) Lietuviszkų laikraszezių toki mokinti žmonės nei vienas neskaito, suėję į kokį susirinkimą rupinasi tikt pasigerti ir vienas kitam gulva suskaldyti. Gužinės tankiai atsilieka be muzikanto, ir tais linksmis dienas, kurioms seniaus jaunimas linksmindavosi, dabar užstoja degtinė; nors dabar įkurtas tapo monopolis arba maskoliszkos degtinės krautuvės, bet degtinės galima gauti už piningus beveik pas kožną žydą, nors žydas brangiaus ima kaip monopoliiui. Daugybė pas žydus geria dėlto, kad žydai dūda savo pirkezioje iszgerti. Daugybė ukininkų sodiezių parsiveža degtinės namon ant prekystės, ypatingai dabar ant szventės, kurią godžiai žmonės ryja, nors daug brangiaus už ją mokėdami, negu verta ir dėlto piningų nesigaili. Bet pamėgink pakalbinti ant laikraszezio arba ant knygeliių nusipirkimo, jie suszunka: o isz kur-gi tų piningų paimsi ant tų laikraszezių ir knygų, Neatbutinai reikalinga pas mus kokia nors draugystė, kurią garbės verti mūsų mokinėsnį vyrai geriaus apmąstę įsteigtu, tikt gaila kad tokių vyrų pas mus mažai randasi, kurie tą dalyką gerai supranta ir da daug vandens nutėkęs mūsų Verkme, pakol tas įsikunys kaipo ir kiti svarbus reikalai mūsų lietuviszkoje dirvoje, nes ant kožno žingsnio trukdo mus ne tikt maskoliai, bet ir patys musiszkiei per rugę rusiszku raugu.

Mūsų szalyje lietuviai neskaitydami lietuviszzkų laikraszezių tiki, ne tikt į daugybę burtų bet ir kiekvienai negalimai pliauskynėi. Dabar beveik visi perimti baime ateinancios pabaigos svieto ir gimsenziių vaikų su barzda ir dantimis. Pabaigą svieto garsina lenkiszka knygutė atspaustas Lodžiui pagal pranaszstę prof. R. Falbo, kuri

įvyksenti nū susitikimo žemės su planeta 13 Lapkriczio szii m., bet tam raszėjas tos knygos netiki ir pagal jo nūmone tiek galėtu atsitikti blogo žemei susidurus su toms planėtom kaip kad geležinkelio traukiui prieszais patikus pulką vūdų. Raszėjas tos knygos savo vardą slepia ir aizsku, kad tas knygas iszleido ant savo ir tokių pat kitų apgavikų naudos, kurie turės pelną netikt pardūdami tas knygas bet ir apgaudinėdami tamsius žmonelius, apimtus baime nū ateinancio pabaigos svieto.

Kitas perimantis baime tamsius žmones yra tai vaikai katalikų arba žydų gimšenti su barzda ir dantimis, tikt nežine kur. Darsuniszkyje kalba, kad gimęs toks jau prajovas apie Stakliszkes, Stakliszkėse — apie Užugūstį, Užugūstij apie Vilnių, o vėl Vilniuje kalba kad kur toliaus ir t. t. Žinok dabar žmogus kur tas prajovas gimęs. Alė kaip visur toki pradės gimti?

Jezno parapijoi, Anglininkų sodziuje Juzė pametė savo vyrą, Mika Pakrosnij. Juzė, matyti, nelabai savo vyrą mylėjo; ji padarė sukalba su jaunu vaikinu, siuvėju, isz Liciszkenų sodziaus, o tas dėl drašumo pasivadino da du vaikinu, vieną isz Jezno o kitą isz Pelekoniių ir kartu visi tris nuėjo į Anglininkus. Draugai siuvėjo likosi uždurių o jis moteriszkiei pasirėdęs nuėjo pas Pakrosnij, nudūdama merga einancią pas Szeszku užžadėti nū įkandimo pagedusio szunies bež nezinancios kur tasai gyvena. Juzė jį iszlydėjo prizadėdama parodyt kur Szeszkus gyvena ir per priemenę eidama parodė savo pažįstamai kurioje skrynioje buvo piningai paslėpti, ir sugrįžo sakydama szejmynai, kad tropys žynė Szeszku, nes ji gerai iszpasakojusi kelią. Siuvėjas palukėjęs su savo draugais, kaip visi sumigo, atėjo

pas Pakrosnij, iszneszė parodytą sušpiningais skrynę, iszėmė isz jos 620 rublių ir nuėjo savo keliu. Ant rytojaus iszėjo visi vagių jiszskoti, iszėjo ir Juzė, ir radusi savo draugus, pati ketvirta isz dūmė į Ameriką. Prižodis sako: „kur trumpa, ten ir trukta“ taip ir ezia. Pati iszbėgo pavogusi piningus o dar kokis ten apgavikas Luiza, pasiimdama sugauti vagius, dar iszviliojo isz žmogelio 40 rubl., vagių nepavijo nei piningų neatidavė.

B. Gegužė.

Butrimonys. (Trakų pav. Vilniaus gub.) Į mūsų filiją atvažiavo jaunas kuningėlis, Kazimieras Dauksza — lietuvis, bet mažiaus apturėjome negu tikėjomės paszalpos mūsų isz visur nairzinamai lietuvystei nū szito mūsų kuningo. Ar tai pats ar gal įkvėptas dvase Jeneliaucko, pas kurį buvo už komendorių, sako du pamokslu, lenkiszka ir lietuviszka, dūdama tūmi pažinti, kad toje filijoj randasi lygi pusė lenkų kaip ir lietuvių, nor teisingai kalbant yra tikt keli lenkai, kurie nemokanti lietuviszkiei kalbėti, o likusieji įgiję jūdus žiponus gėdisi lietuviszkiei kalbėti nors lenkiszkiei nemoka ir pasilieka iszgamoms. Daug yra ir prastų žmonių, kurie neskaitydami lietuviszzkų laikraszezių laiko savę už lenkus, o ilgais lenkinimo metais nors kalbėt neizmoko, tai nors poterius lenkiszkus kalba kas tankiai galima pusbalsiai kalbant žmogų iszgiršti kaip jis meldziasi. Pa veikslan: „pirmas poterėlis į Panelę Szven. Ocze nas kturyjest vnebesek ir t. t.“ Nors isz tokios maldos kas zin kas turi naudą, vienok mūsų kuningėliai retai katras stengiasi szitą praszalint. Kuningas Dauksza sako pamokslą pirma lenkiszkiei, nors tai prigulėtu sakyti pirmu lietuviszkiei; giesmes gieda panedėliu: vieną nedelę lenkiszkiei o kitą lietu-

viszkiei, už ką iszgamoms pykšta, kad ne viskas lenkiszkiei. Dėka kuningui, kal nors ezia lenkpalaikius sutrėmė ir tūmi, parodė ženklą kad dar turi nors kibirksztele meilės dėl mūsų vargų lietuvių.

Dabar žada atimti nū aplinkinių parapijų po kelis sodzius, priškirti prie Butrimoniių ir padaryti parapiją. Ponas Tiszkus davė kuningui valaką žemės, kiti ponai dūda rąstus, kalades, prasti gi žmonės suvezė, ateinancią vasarą ketina taisyti bažnyčią, kuri dabar apgailėtinam padėjime yra.

Užugūszcio parapijoi į Szermuksznių sodzių atėjo kokis latras ir sakėsi kad jis esąs dievas, reikalauja žmonių maldos ir aukų, o valgyt tai valgą tikt bandeles po 5 kap. ir „pautienė“ isz 15 kiauszių. Nieko neaukaujanciam garsina greicziaus priskubinti pabaigą svieto negu kad kuygutė garsina. Vienoje vietoje radosi tokių vyrų, kurie tam dievukui taip iszszventino kailį, kad iszsprudęs neszinosi neatsižiurėdamas.

J. Gūstinis.

Politiszkos žinios.

Amerika. Pilipinūse amerikonaizėmė vyriausį pilipiniezių centą, miestą Malolos, kuriame buvo visa pilipiniezių valdžia. Jiė matydami, kad neatsilaikys priesz amerikonų kanūles, pasitraukė uždegę miestą daugelyje vietų, kur atėję amerikonaiz rado tiktai degėsius. Prie užėmimo Malolos amerikonaiz nužudė 11 savųjų bei 30 suzeistų tapo. Kiek pilipiniezių nužuvo, nežine. Amerikonaiz sako, kad jų nūkricziai labai maži buvę. Amerikonaiz tikėjosi prie Malolos turėti didelį muszj, kuris butu pabaiga karės su Aguinaldu, bet Aguinaldas dviem dienoms pirm atėjimo amerikonų su visu savo sztabu pasitraukę

į siaurą San Fernando. Amerikonai buvo pasirengę apsup-
ti Malolą iš visų pusių ir
czion sugauti Agninaldą, bet
jų užmanymas nieku išsėjo.
Amerikonai tikėdamiesi pa-
baigos karės, dabar vėl išnau-
jo ją turės pradėti. Ispanis-
ki gyventojai, kurie arežiaus
pažįsta pilipiniečių gyvenimą,
sako, kad pilipiniečiai pasi-
dalinę į mažus pulkelius ne-
perstos užpuldinę ant ameri-
konų pamažu juos viliodami vis
tolyn nuo Manilos, kur nėra jo-
kios pastogės, kur užstojus ly-
tų laikui, amerikoniai turės
grįžti į Manilą ir pilipiniečiai
vėl užims nužudytas vietas.
Lytų laikas trunka du mėnesiu
iš kurio pilipiniečiai tikisi
labai pasinaudoti; užimti nu-
žudytas vietas ir sužėdyti šu-
vius, kadan gi drugys lytų lai-
ke daugiau amerikonių išgais-
szinsės, negu jie galėtų už-
muszti. Nustojus lytui, ameri-
konai iš naujo turės vėl iš-
kariauti dabar užimtas vietas.
Pilipiniečiai tyeziomis sudegi-
na visas pastoges, kad ameri-
konai neturėtų jokios vietos
pasislėpimui nuo lytans ir turėtu
trauktis atgal į Manilą. Wa-
shingtono valdzios mislyja pa-
saudyti paczius pilipiniečius
gerai apmokant ir juos apgink-
lavus statyti karėn prieszai sa-
vo brolius, kad užėjus lytų
laikui neatimtu pilipiniečiai
išsverztų vietų atgal. Bet ar
norės pilipiniečiai amerikonių
tame paklaustyti, tai kitas
klausimas. Gal jie prisizadėti
amerikonams tarnauti, kol
įgys ginklus ir paskui juos at-
kreipti ant paczių amerikonių.
Iki sziolei amerikoniai pilipi-
niečius nustumė tolyn nuo
Manilos per 25 myles tiktai.
Agninaldas savo organe „Re-
publika Filipina“ pranesza,
kad amerikoniai užimdami
miestelį Passig, 300 pilipi-
niskų merginų užpūlę ir
ragina savūsius, kas tiktai ga-
li pakelti ginklą, eiti muszti
amerikonus laukan. Pabėgę

ispanai iš pilipiniečių rankų
pasakoja apie didį savųjų var-
gą, kurie yra nuo pilipiniečių
priverežiami visokius sunkius
darbus atlikti negaudami nei
maisto. Už vis labiausiai var-
gina kunigus ir zokoninkus,
kaipo atgabentojus visokių ne-
laimių ir dabartinės karės.
Amerikoniskos pajėgos da-
bar Pilipinūse skaitosi į 30,000,
bet negalėdamos savo mierio
atsiekti reikalauja nūlatos pa-
stiprinimų. 10,000 yra pa-
skirta kūmi veikiausiai išszius-
ti iš San Francisco į Manilą
ir pagal naują senato ir kon-
greso užgyrimą suszaukti 35,
000 liūsnorių ir gabenti į Pili-
pinus.

Ant galų galo pakilusius
nesutikimus ant salos Samoa
mėginta išsziszi su kanūlėmis.
Nuplankus amerikoniskam
kariskam laivui „Philadel-
phia“ į Apia, tūjaus prasidėjo
bombardavojimas. Amerikos
ir anghjos konsulai sulaukę
savo kariskų laivų tūjaus pa-
reikalavo pasitraukimo nuo sos-
to karaliaus Matafo su jo val-
dzia, kurį rėmė Vokietijos kon-
sulis, ir reikalavo kad sostą
užimtu Malietao. Vokietijos
konsulis patvirtino Matafo ir
jo szalininkai apupo miestą
grumodami Anghijos ir Ame-
rikos konsuliams bei Malietao
szalininkams. Laivų virszinin-
kai paliepė aniems kūmi vei-
kiausiai išsziskirstyti ir to ne-
padarius pradėjo bombarduoti,
kur sugriovė ir uždegė dange-
lį namų iš pakrazeziūse
esanczių sodzių. Amerikonai
ir anghlai užmuszė patys po
vieną savo kareivį, kurie buvo
ant sargybos savo konsulių ir
po vieną sužeidė. Sužeistam
amerikonui turėjo tūjaus nu-
pjauti koją. Kiek užmuszta
viėtinių gyventojų nežines Vo-
kietija kaltina Anghijos konsu-
lį už tą visą ermyderį. Ameri-
ka nusilenkė priesz Vokietiją
ir sutinka ant anos reikalavi-
mų, kadan gi nenori pasidary-
ti dar vieno prieszo. Ant Vo-

kietijos užmanymo, Ameriką
pristojo išszrinkti komisiją ku-
ri ant vietos išsziszi klau-
simą.

Vokietija. Konzervatyvų
laikraszeziai kviečia valdzia
prie naikinimo socialistų, vi-
durinių neprietelių, kurie yra
pasirengę išznaikint tikėjimą
ir visą kulturiską gyvenimą.
Kas kartas vis dauginasi ap-
kaltinimai ir nubaudimai žmo-
nių už užgavimą ciecoriaus
ypatos. Per tris pirmūsius mė-
nesius tapo nubausta 129 ypa-
tos su 38 metais kalėjimo, su-
imant visus sykiu. Tokio
skaitliaus prasikaltėlių priesz
ciecoriaus ypatą nebus nei
Maskolijoi. Cieccrystės seime
einant ginezams apie padaugi-
nimą kariaunos, prakalbėjo ir
musų pasiuntinys p. Smalakys.
Jisai kalbėjo, kad patiktu val-
dziai, kad lietuviai myli cieco-
riu, taip: „Vaikai taps uža-
vinti, moters išzgėdintos nuo la-
jinių žvakų edikų kazokų,
jeigu jokis graszis nebus du-
daias ant jų apsergėjimo.“ Be-
abejonės dabar p. Smalakys-
bus įgijęs, kitokią nūmionė val-
dzios akise, kuri jį laikė už
social-demokratą. Matysim
ką valdzia suteiks lietuviams
už tokį isztikimumą?

Ispanija. Karalienė Kris-
tina užsigėidė apsivesti antru
kartu, keta atsisakyti nuo vir-
szininkystės ir tąją pavesti
jaunojo karaliuno tetai Marei-
Franciskai. Naszlė karalienė
Kristina turi 41 metą ir keta
apsivesti su vienu kuningaish-
cziu iš Austrijos.

Bulgarija. Ant rubežiaus
pas Kazyl-Agob susimuszė
turkiskai ir bulgariskai rube-
žiaus sargai ir po 4 valandų
kovos, turkai tapo atmuszti,
kadan gi bulgarams į pagelbą
atėjo artymieji gyventojai,
kurie yra visados gerai apsi-
ginklavę. Ant abiejų szalių
yra szauiniai užmusztų ir su-

žeistų. Turkai norėjo atimti
iš bulgarų vieną vietą, kuri
pagal tiesas jiems priklausan-
ti, bet bulgarų rankose esanti.

Dalis darbu.

— *Mahanoy City, Pa.* Ka-
syklos Lawrence nuo prisirin-
kimo gazų užsidegė ir darbi-
ninkai turėjo kūmi greicziau-
siai keltiesi virszun.

— *Reading, Pa.* Peczių
dirbtuvė nuo 1 Balandzio pakė-
lė savo darbininkams algasant
10%.

— *Pittsburg, Pa.* Darbi-
ninkams gelezies liejinyczios
„Jones & Laughlin Steel Co.“
taps pakelta alga ant 10% nuo
16 Balandzio Darbininkų yra
5000.

— *Philipsburg, Pa.* Apie-
linkėje kasyklose tęsesi tary-
bos tarp kalnakasių ir kasyk-
lų savininkų dėlėi algos; dar-
bininkai reikalauja 45 ct. už
toną, o savininkai nori numa-
zinti ant 30 ir 27 ct. prie nau-
jų įtaisymų kasyklose, su ku-
riais yra lengviaus iszimti
anglį.

— *Pittsburg, Pa.* „Fox
Pressed Steel Co.“ sustraikavo
600 darbininkų dėlto, kad Co.
atsisakė pakelti algą ant 10%.

— *Chicago, Ill.* Czionai su-
degė dirbtuvė „American Cur-
led Hair & Felt Works“, ku-
rioje rado smertį 6 darbininkai
o 11 tapo sunkiai sužeistų per
szokimą iš langų žemyn. Isz-
kados pasidarė ant \$400,000.

— *Portage City, Wis.*
Kontraktiskza firma McIntosh
Bros padarė kontraktą su kom-
panija Chicago Milwaukee &
St. Paul gelzkelio dėlėi nuve-
dimo szakos naujo gelzkelio
nuo Brookfield Junction iki
Portage City. 1000 darbinin-
kų per vasarą turės darbo.
Kontraktieriai mokės iš pra-
dzių po \$1,75 ant dienos o pas-
kiaus bene po \$2,00.

— *Pittsburg, Pa.* Pabrikas
„Anderson Du Puy Works“

tapo uždarytas dėl sustraikavimo darbininkų, kurie reikalaujo pakėlimo algos ant 15%.

— *Washington, Pa.* Pabrikas „Tyler Tube Co.“ pradėjo taisymų ir nū 1 Balandžio pradėjo dirbti, kur 1200 darbininkų gavo darbą.

— *Philadelphia, Pa.* Siu-vejai sustraikavę iszrinko komitetą, kuris turi prikalbinti kitus visus dirbancius siu-vejus prie straiko. Unijos siu-vejų virszininkai nuėjo pas majorą Bingham, užveizėtoją Schuylkill arsenalo, kad nedūtu jokio darbo tiems kontraktieriams, kurie taip mažas algas moka darbininkams ir sukimszė augsztūse kambariūse darbininkų sveikatą gaiszina.

Lawrence, Mass. „Pacific Worsted and Cotton Mills“ nū 1 Balandžio pakėlė algas dėl savo 6200 darbininkų.

— *Jeanesville, Pa.* Kasyklos prigulinczios Lehigh Valley Coal Co. tapo uždarytos ant nepaskirto laiko. 500 kalnakasių neteko darbo.

— *Hazleton, Pa.* Senos kasyklos Pond Creek, kurios buvo vandens užsemtos per 20 metų, tapo dabar apsausintos ir veikia pradės dirbti.

— *Bloomington, Ill.* Cziornai sustraikavo 300 kalnakasių dirbanczių po McLeano Co. dėl nemokėjimo algų užgirtų ant Springfield'o konvencijos.

— *McKees Rocks, Pa.* Dupuy geležies liejinyzioje sustraikavo 100 darbininkų ir liejinyzia tapo uždaryta.

— *Cleveland, Ohio.* Otis Steel Co. nutarė pakelti algas dėl 600 savo darbininkų nū 1 Geguzio.

— *Cincinnati, Ohio.* „Morris Foundry Co.“ nū pirmos dienos Balandžio pakėlė savo darbininkams algas.

— *Ironton, Ohio.* „Kelly Nail Co.“ pakėlė savo darbininkams algas ant 20%.

— *Bellaire, Ohio.* „Bellaire Steel Co.“ savo abiejose liejinyziose pakėlė algas darbi-

ninkams ant 15%.

— *Graceton, Pa.* McCreary Cake Co. pakėlė algas ant 20% nū 1 Balandžio. Už toną iszkastų anglių moka 40 ct. Kalnakasys gali uždirti \$50-60 per mėnesį, o geras kalnakasis ir \$75,00. Darbas eina visados, isz kitur atkeliavę kalnakasiai gali darbą gauti.

— *Wheeling, W. Va.* Wheeling Iron & Steel Co. savo darbininkams pakėlė algas ant 10-15%.

— *Philadelphia, Pa.* Pen-coyd Iron Co. gavo isz Anglijos užpraszymą padaryti tiltą ant upės Asbar, Sudane.

— *Allentown, Pa.* „Allentown Rolling Mills“ pakėlė algas dėl savo 200 darbininkų ant 10%.

— *Rockport, Mass.* Cziornais yra sustraikavę granito darbininkai ant kurių vietos kompanija parsigabena italus isz Bostono.

Krefeld'e, Vokietijoi, akso-mo audėjų straikas tęsesi vis tolyn, darbdaviai nenori pakelti algų.

Isz Amerikos.

Gubernatorius pergalėjo.

Praėjusiame num. raszėme, kad Michigan'o gubernatorius Pingree užmanė uždėti mokeszcius ant gyventojų pagal turto didumą, kas labai nepatiko tuloms kompanijoms. Dabar pasiuntinys legislatures McLeod isz Detroit užmanė, kad visi mieste esanti strytkarių keliai pastotu miesto savaszia, o ne privatiszkų kompanijų, kurios rupinasi tikrai kūdičiausę naudą traukti o ne pagerinti žmonių keliavimą. Užmanymas legislatureje tapo priimtas ir gubernatorius tai užtvirtino. Dabar miestas atims nū kompanijų visus strytkarių kelius isz sibaigus kontraktui joms užmokėdams visus kasztus. Esant strytkariams miesto savaszia, žmonės galės

pervaziūti už 3 centus vietoje 5 centų.

Jurių žaltys.

Atplaukęs laivas „Emu“ į Victoria B. C. pargabeno žinią, kad apicierai to laivo yramatę milžinišką jurių žaltį pakraszeziūse Solomoniszkių salų. Tasai žaltys tapęs užmusztas ir dalis jo atidūta į muzėjų Sydney, Australijoi. Žaltys yra visas apaugęs plaukais, 60 pedų ilgas ir sverentis 7 tonas.

Sapnūdamas užszovė paczią.

Dr. Charles R. Corey, gyventantis Tocoma, Wash., miegodamas pradėjo sapnūti, buk isilaužė plėszikai į jo gyvenimą ir jis pasiėmė revolverį isz pagalvio szovė į plėszikus du kartu. Nū balso jis pabudo ir vietoje plėszikų pamatė užszovęs szale mieganzią savo paczią. Daktaras ko isz proto neiszėjo isz gaileszio. Apreiszkė policijai, kuri jo nearesztavojo.

Nū keletos sanvaiczių buvo girdima daugelis iszplėszimų aplinkui ir daktaras eidamas miegoti, dėl atsargumo pasikiszo po pagalviu revolverį ir užėjus nepaprastam sapnui užszovė savo paczią.

Užmigdė ir negal pribudyti.

Netolymais Rochester, N.Y. kaime Canandaigna, kuri vieta gavo savo vardą nū indijoniszko žodžio „canandarque“, reiszkienczio „mieganti gražybė“, H. Wilkinson, jaunas farmerys, su pagalba hipnotizmo užmigdė kaimyną Perkins'ą. Užmigdymas nusidavė labai lengvai, bet pribudinimas jo yra labai sunkus. Paszaukė daugelį daktarų, bet ir tie jie negalėjo Perkinso pribudyti. Parkvietė ir garsų spirytistą isz Pennsylvanijos, kuris keleta valandų darbavosi apie miegantį, bet be naudos. Perkins'as iszrodo turįs tikrai pusę jausmo, ir prisibijomą,

kad su tūmi užmigdymu nebutu užgautas jo protas. Perkinsas sukruta, kada prie jo priartina Wilkinsonas.

Baisi nelaimė.

Isz Southampton, Anglijoi, atėjo žinia, kad garlaivis „Stella“ iszplaukė su velykų ekskursija aplankyti pakrasztinės saleles ir esant tirsztomis migloms užplaukė ant ūlos arti salos Alderney ir laike 10 minutų nuskendo. Ant laivo buvo 185 keleiviai ir 35 jurininkai, isz kurių iszsigelbėjo tikrai 115 žmonių o 120 rado velykų linksmybes dugne jurių. Prakiurus laivui ir isiveržus vandeniui į maszinerijas, ekspliodavojo katilas ir kas tūmi tarpu buvo ant laivo nugarmėjo juron.

Konkursas.

Pastatymas Korikui stovylos Vilniuje, Lietuvos szirdyje, tū nauja didė skriauda mus, kurioji prisideda prie tukstanczio kitų. Jis da kartą primena mums, ko mes galime laukti nū maskolių valdzios. Paszvegskime gi ir mes Korikui paminklą; apskelbkime po visus Lietuvos kampus to kraugerio darbus, iszaiszkinkime siekius dabartinės valdzios ir iszplatinckime tą raszlą po visą Lietuvą.

Lietuvių burelis garsina konkursą paraszymui populariszkos lietuviszkos knygelės apie Muravjovą. Szlygos konkurso tokios:

I. Knygelė turi buti paraszyta populariszškai, kad butu kiekvienam prieinama.

II. Faktai, apie kuriūs bus raszyta, turi buti teisingi (galima pažymėti, kad M. rupinosi apie pagerinimą medegiszko buvio ukininkų, tikrai reikia paaiszkinti, dėlko jis taip dare).

III. Knygelė privalo turėti agitatoriszką tendencią prieš dabartinę maskolių valdzią. Autorius turi stovėti ant pa-

mato vien politikos ir patriojizmo, idant daugiau žmonių pritrauktu prie platinimo knygelės. (Reikia nurodyti bjaurų pasiėlgimą vyskupo Zvieravyciaus, pagarbiusio atidėgimą paminklo Muravjovo).

IV. Rankrasčiai reikia siųsti į redakciją „Varpo“ iki 15. Lapkričio 1899 m.

V. Autorius geriausios knygelės gauna 50 rublių.

VI. Apie konkurso pasekmes ir apie atspaudimą knygelės bus apgarsinta.

VII. Piningai autoriui sudėta redakcijai „Varpo“.

P. L. S. R.

(Iš „Varpo“)

Isz lietuviškų dirvu Amerikoje

Union City, Conn. Musų, sz-to Jurgio Draugystė, ant mėnesinio susirinkimo 19. Kovo apsvartė apie busenciją Paryžiuje parodą, kuri bus atėinancziame mete ir kad mes lietuviai galėtumėm bent pirmą kartą svetnei pasirodyti nors su menkute savo literatūra ir kasztams parodos musų draugystė paskyrė \$5,00, kuriūs prisiūsime, kaip bus izrinkta vieta priėmimui tokių aukų. Toliaus likosi izrinktas komitetas dėl rinkimo aukų ant tautiszko knygyno su kuriūmi galėtumėm svetnei pasirodyti, ir drauge parodyti, kaip yra sunku gyventi po maskolizku jungu. Mes tikime ir mislyjame, kad szitą parodą szelps visi lietuviai be skirtumo, draugystės ir kliebai praukaus po kiek ir iz visų Suvienytų Valstijų, kiek visur randasi Kliobų ir Draugysčių, visoms prisidedant, aukų susirinks ganėtinai, kad bus apmokami visi kasztai pasidaranti Paryžiuje. Per musų pasirodymą su savo literatūra ant parodos, izskovosime greičiaus savo spaudą nū carizkos valdzios, kuri iki sziolei visus musų praszumus yra atmetusi, palikusi be pasek-

mės. Broliai! ezionais yra musų reikalas ir visi turime iz vien rupintis ir dirbti, kad surinkti reikalingus kasztus. Szitą užmanymą negalime nieku budu praleisti, kaip kad kitus praleidome.

Sekr. V. Borotinskas.

Brooklyn, N. Y. Ezionais vieną sanvaitę numirė vienas draugas szv. Jūzapo draugystės o kitas vėl pavymu szv. Kazimiero. Abi draugystės graboriui už palaidojimą užmokėjo kiekviena arti po \$100. Italams ir vokiecziams už muziką prie laidotuvių taip gi neką mažiaus 100 nės. Visa pagelba velionims tapo izsmokėta už izskilmingą palaidojimą. Kas labai gražu. Bet ar negražiaus butų buvę, jeigu draugystės vietoje tokių izskilmių, visai nereikalingų, butų atmokėję velionių skolas o atėikusius piningus butu nuėsiuntę jų motinoms vargszėms, kurios Lietuvoje labai skurdžiai gyvena. Kada musų broliai szelps viehi antrus, vietoje svetimtanczių?

Mikytiszbis.

Waterbury, Conn. Užmanymas musų klebono, padėtas lietuviams, įsteigti knygyną pasiliko tikt užmanymu nors iz karto keletas vyrų buvo sukrotę karsztai dėl jo pasidarbūti. Tai gi knygynas ne įvyko. Ne įvyko jis todėl, kad mes nenorim atimesti savitarpinius nesutikimus bei tikėjimiszkus reikalus, kurie labiause skirsto mus į partijas, o tais partijas į mažas partijukes. Pasidalinus mums į tokias mažas partijukes iz tikro yra sunku nuveikti ką nors gero bei prakilnesnio. Kad mes gi atimestume minėtus nesutikimus, eitume, dirbtume visi iz vien, tada be abejonės galėtume įsteigti ir gana svarbes, mums reikalingas įrėdnes, iz kurių paskui galėtu naudotis lygiai tikintieji kaip ir

„netikėliai“, kiekvienas galėtu surasti peną savo dvasei ir ant galo per skaitymą ir prakalbų įrėdnes, prieitume visi prie vieno supratimo ir tada musų nesutikimai dingtu ant visados, nes teisybė vis gi yra vienoj iz dviejų pusij.

Kad knygynai bei skaitynczios yra iz reikalingiausij įrėdnij žmonijai, ypatingai mums lietuviams, tai tą suprantą kiekviens, todėl ir reikia rupintis, kad jūs kaip galint įkunyti. Musų miesto lietuviams tas juk jau ne sunku butų nuveikti. „Politikiszkas kliobas“ turi gana atsakanzczius kambarius su visais jūse reikalingais rakandais. Šanarai ne moka nė jokios mėnesinės nei gi kitokių mokeszčių, samdą surenka iz sziaip įėjimų; norint gi surinkti piningus ant nupirkimo knygų, reikėtu tiktai kiekvienam atsilankancziam į kliobo kambarius, mokėti bent po 10 c. ant mėnesio ir umam laike kliobo kambariūse rastusi gana aptus knygynas, reikėtu tiktai geriaus užlakyti tvarką: pasikirt porą vyrų ant uzzirejimo knygų, skaitantieji ant vietos knygų žinoma nesunaikins, norintiems gi parsineszti ant pasiskaitymo į namus, uzziretojai galėtu izdėuti knygas, pagal knygos vertę po piningiszku užstovu (kaucija). Tokiu budu nesinaikintu knygos ir lietuviams butu didelė nauda ir tą įkunyti butu suvis lengva, nes prie to prisidetu ir mus garbus klebonus, kuris žmonės ne mokina taip aklai kad kaip kiti musų kuningai. Antai dasigirdęs, kad musų miesto lietuvių dalis ne norieit izpažinties dėl to, kad, buk ję izmislijęs pop. Inocentas V. Klebonas užtėmyjęs tame žmonių klaidą, pereitą nedėldienį be piktzodziavimo gražiai paaiszkino, kad „ne Inoc. V. o tikt kitas popiezius (vardo nepasakė) gyvenęs dar pirm In.

V. ir sutaisęs reikalą izpažinties“. Žmonės iz tikro turi klaidą tardami, kad jį Inoc. V. pramislyjo, nes pagal istoriją turėtu sakyti, kad jo laikūs tikt įvyko, kuningai pradėję iz jos naudotis, ir kad jį gal izmislyjo koks kitas popiezius, tai mus klebonas turi grytą teisybę.

Taip mieli broliai, turime skelbti szventą teisybę visur, jeigu norime nusimesti jungą tamsybes ir nežinės.

Senapiliėtis.

Mahanoy, City, Pa. Nors ir neturint augsztesnio mokslo, vienok tėmyjant aplinkui ir kiekvieną daiktą apsvarstant, galima atrasti gerą ir blogą puę bei surasti tiesą. Ant szitos nūmonės asz parėjau skaitydamas be skirtumo knygas ir laikraszczius

Nedėlioje, 19 Kovo, pripūlė szventė szv. Jūzapo, kurią musų klebonas perkėlė ant ketvergo, 23 Kovo. Seredos vakare buvo miszparai su įstatymu SS. ir kun. A. Milukas iz Shenandoah, Pa. pasakė labai puikų pamokslą ir pamokinantį, kalbėdamas tikriausę tiesą pagal savo nūmonę. Jis nūrodė klausytojams, kad visokios aukos ant svetiszku daiktų yra niekai, o geros vien tiktai tos, ką žmonės aukauja ant bažnyczios. Liepė mylėti szv. tikėjimą ir bažnyczią, kaip Jūzapas mylėjo savo moterį ir vaiką (Jezų), o jeigu turime kokį centą, tai reikią duszles iz czyszcziaus izpirkti.

Mums dabar yra reikalingos aukos parodai, kankintiniams ir pavargusiems rasztiuinkams, kurių neatbutinai reikia, kas pagal pamoslininką viskasyra niekai, jei ne ant bažnyczios. Liepia mylėti tikėjimą, bažnyczią, bet kodėl neliepė mylėti artymą ir tėvynę ir szelpti jos reikalus, kurie turi buti pirmoje vietoje. Pagal tai ir kn. M. turėtu viską atidėti ant bažnyczios arba izpirkimo

duszių isz czyszciaus. Reikia su kalba patvirtinti savo darbą o ne veidmainauti akise žmonių. Net iki sziolei mūsų kuningai ne ragina žmonių prie aukų tėvynės labui, taip reikalingų. Greičiaus sutinkame paniekinimą tų, kurie aukauja ant tėvynės reikalų o ne bažnyčios, nes kun. isz tėvyniszkų reikalų neturi jokios naudos. Tegul mūsų szv. tikėjimas buna surisztas su meile tėvynės ir artymo darbūse o ne žodžiuse. Tegul visūmenė visur buva raginama prisidėti prie visūmeniszkų reikalų, o tada greičiaus pakilsime augsztyn, kada visi dalyvausime. Kodėl ant susirinkimų, kur yra prakalbos apie mokslą ir tėvynės meilę, taip mažai klausytojų susirenka? Ar tai tik tie keli gali arba turi mylėti tėvynę ir apsiszviesti? Žinome, kad paskutiniame laike per laikraszczius ir mūsų kuningai pradėjo darbūtis ant tautiszkos dirvos, bet ar tas darbas paeina isz tiktos meilės? Ne! Isz prievartos tiktai. Reikia pripazinti, kad buvo ir yra kuningų, kurie isz tikros szirdies dirbo ir dirba dėl tėvynės, bet jų yra taip mažai ir jie nū savo sądraugų yra persekiojami, kad jiems „geszeftą“ darko. Taip buvo su velioniu kun. A. Burba. Apart Amerikoje iszleidžiamų kun. laikraszczių, toki pat ir Europoje. „Tėvynės Sargas“ No. 1 szių metų ant pusi. 10 sztai kaip raszo: „Neseniai garbingas vienas vyras, kurs daug buvo paauskavęs dėl tėvynės, susirgo sunkiai jau sename amžiuje, o toje ligoje turėjo pasistebėtiną sapną.

„Rodės jam, jog regi ant gražios pievos daug žmonių kazin-ką skubiai raszanczių į auksines knygas. Prisiartino prie vieno ir klausia: „kas jus esate ir ką raszote?“

„Esame Dievo aniolai, o užraszome gerus žmonių darbus

į gyvenimo knygas“. Tada, norėdamas savo darbus pamaityti, praszo aniolą, idant jam parodytu jo gyvenimo laksztą. Aniolas tą padarė, bet koksai buvo iszgstatis ano vyro, kad savąjį laksztą atrado tuszczią. „Kaip tai?“ — szaukia — per visą gyvenimą pasiszvenzczią tėvynėi, gerybes atidaviau, galės nustojau, — ir nei jokio isz to ne turiu nūpelno?!“

„Mano mielas brolau — atsakė aniolas — mes czia užraszome tą tiktai, ką žmonės daro isz Dievo meilės ir dėl Dievo; o ką dėl žemės esi gero padaręs, žemė už taitai užmokės.“

Kaip ir nesigėdi taip ką rasztyti? Bet ir yra gerai, kad pasirodo kokias jie yra. Daugiaus nieks, kaip veidmainiai! ir kad nū kun. nieko negalime tikėtis gero nei sau nei tėvynėi. Mano nūmonė yra tokia. Ar ką mes skaitome, ar klausome prakalbų su pamokslais, visados turime szaltai apsvarstyti viską ir kas yra ant abelon gero priimti, o negerą atmesti, nors rasztytu ar kalbėtu vyskupas ar Szliupas arba kas zin kas. Kada mes patys svarstysime viską ir vienpusiszkumus atmesime, gerą pagirsim, piktą nupeiksim, tada tiktai augsztyn kilsime. Kada mes ant visko tėmysime ir kritikūsime teisingai, bus galas negeroms prakalboms, pamokslams ir t. t., negerus vadas priversime pasitaisyti. Viskas broliai yra mūsų rankose ir nū mūsų priguli, tiktai mes esame savo pareigas užmirsę arba jų nežinome.

K. Rutkaickas.

Wilkeson, Wash. Czionais lietuviai kaip vandū, atplaukia ir iszplaukia. Czion yra dang tokių miestelių kaip Wilkeson ir ne per toli vienas nū kito, tai lietuviai kraustosi isz vieno į kitą, tikėdamiesi geriaus užpelnyti, nors visur tas pats szioje apielinėje. Lietuviai czionais galėtu prasi-

gyventi kadne karcziamos, kaip ir visur, kuriose lieka visus uzdarbys. Kiekvienoje karcziamoje yra ratas dėl sukimo, ant kurio gali laimėti ką ir paprastai viską pralaimėti. Nei vieno lietuvio czionais nėra, kuris nebutu pralaimėjęs desėtko, kitas ir szimto, dolerių. Nedėlioje, 19 Kovo, vienas lietuvis pralaimėjo \$12,15 ct., o kitas atvykęs darbo jieszkoti net \$170,00. Mat kaip iszsigeria vieną antrą ir akys apsidumia, tai paskui nežino ką daro.

Apie lietuvystę isz mūsų apielinės nei vienas lietuvis supratimo neturi ir lietuviszkų laikraszczių neskaito. Su vienu lietuviu užsisznekęjus apie Lietuvą, jis taip atsakė: „Kur tikt pažiūrėsi į lietuviszką laikrasztį, tai nieko daugiau nėra kaip tikt tėvynė ir tėvynė Lietuva. O ką ta Lietuva su tėvyne padarė mumis gero? Asz savo vaikus mokinsiu lenkiszkai, nes mano pati skaito lenkiszką laikrasztį ir mes visi esame lenkai, tiktai, iszsimisliję lietuviszkai sznekėti.“ Tai kokių yra tamsunų ne tiktai czionai, bet panaszių visur yra gana daug. Kiek czionais lietuvių randasi, tai visi yra tos nūmonės ir jie tarp savęs suėję lenkiszkai vapa. Prie tokių lietuviszkų lenkų prisiskaito save daugiasiai lietuviai isz Vilniaus gubernijos. Beveik visi kalba lenkiszkai poterius ir meldžiasi isz lenkiszkų maldakuygių. Jie dėlto taip griebiasi už lenkiszkos kalbos ir visko, kad niekados į jų rankas nepateko jokia lietuviszka knyga ir kuningai Lietuvoje viską lietuviszką peikę o lenkiszką gyre ir dėlto tiems žmonėms negalima padyvyti kad jie suklaidyti yra. Jie pasitaisytu, jeigu patektu priėgūrų tėvynainių lietuvių ir taptu pertikrinti. Man dar Scranton'e gyvenant, girdėjau kaip viena lietuvė užsimanusi ponija tapti ir ponukus užauginti,

mokino savo 7 metu dukrelę lenkiszkų poterių, pati nieko lenkiszkai nemokėdama. Czionais viena lietuvė prisipažino, iszsikalbėjus placziaus apie lietuvystę ir lenk. poterius, kad ji kalba taip: „Aniolas Dievo apreiszke Panai Marijai. Zdrova Marija loskos pilna ir t. t.“, o žegnojasi szitaip: „Wime oica i sina i duka sventego Jezus Kristus Amen“

Asz tankiai dyvyjūsi kodėl lietuviai kalba lenkiszkai! Tuli mą pasakojo kad kalba dėlto, buk kitados ir Dievas ant žemės gyvendamas lenkiszkai kalbėjęs. Girdi po sutvėrimo svieto žmonės buvo be pravardzių ir turėjo tiktai vieną vardą. Dievas turėdamas laiko iszsimislyjo pridėti žmonėms po antrą vardą, kuris pasiliktu ant ainių ainių, kaip dabar kad yra. Nulipęs Dievas isz dangaus, kartą susiszaukė žmones ir pasakė noris pridėti antrą vardą, ir liepė Dievas, kurie norėjo antro vardo, paimiti į rankas bent koki daiktą, kad pagal tajį pramintu antrą vardą. Ir taip: kas buvo pasiėmęs kirvį, tą praminė — Sikierski, akmenį — Kaminski, raktą — Klucziński, obūlį — Jablonski ir tt. Bet ne visi gavo nū Dievo antrus vardus ir paskiaus už tai buk supykę ant Dievo ir atsiskyre visai nū savo brolių, lenkų ir prasimanė lietuviszkai sznokėti, susitvėre sau pavardes Burdulis, Dabulis, Zuikis, Vilkas, Kurapka ir tt. Visų lietuvių, kurių pavardės baigiasi ant „-ski“ yra iszgamos lenkai į lietuvius pavirte.

Taip mą pasakojo sulenkėjęs lietuvis.

V. Rudzinskas.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Nekurios kūpos dar ir tuli sąnariai yvairius užmanymus padūda centraliszkam komite. tui dėl vedimo draugystės rei.

kalų.

Czion mes turime nors tu pa-
czių žmonių tildomi, ant užma-
nymų vis-gi nors trumpai at-
siliepti.

Dyvinai išrodo: Newark'o
kaip 9 num. „Vienybės“ tarp
kitko sako: su sziūmi viską už-
mirszkime atsimindami ant nu-
vargintos tėvynės.

Tame straipsnyje daugumas
pamokinimo yra centralizkam
komitetui liepiant nesivaidyti
ir rodosi kurstant vėla vai-
dytis.

Kas skaito „Vienybę“, tai
nereikia nei atkartoti, koki
Newark'o kūpos nutarimai;
užtenka mums tikt tiek atsa-
kyti:

„Orleano Mergelė“ tikt tada
bus savasčia draugystės, kada
taps p. Mikolainiui skola at-
mokėta, ir p. Mikolainis garsi-
no: kad knygas, kol skola iš-
mokės, laikysis kaipo gvaran-
cija. Tai iš kokių-gi knygų
Newark'o kūpa liepia mums
išdūti rokundą, ka lan-gi mes
jū savo rankose neturime?

Liepia toji kūpa negarsinti
kūpoms, kas link davimo spau-
don knygelės, tą turis atlikti
literatizskas komitetas, o jeib
kūpos svarsto, tai reikia pa-
garsinti 3 mėnesius įtalpinant
turinį.

Jeigu pagarsinome kad ke-
tame dūti tokį ar kitokį rank-
rasztį spaudon, tai skriaudos
kūpoms nepadarėme; garsint
turinį, reiktu rankrasztis leisti
perdėm organe.

Į literatizską komitetą jeigu
kūpos neperstatė sąnarių ant
kandidatų laike rinkimo, tai
zinoma kad mes jo neturėjom,
o kad paskesniame laike tapė
perstatytas p. Senkus, ir kad
jis tada butu buvęs renkamas,
antras-gi vėla už trijų ar ketu-
rių mėnesių, trecias vėla taip;
tai mes turėtumėm tikt rinki-
mais užsiiminėti. Dabar rink-
sime ant kart visą literat. ko-
mitetą.

Beje, knygeles išleis-
tas prie buvimo literatizsko

komiteto, kam-gi liepiama
mums, nei eigonui arklį ap-
mainyti ant kitokių knygelių?

New York'e p. Naujokas
savo raszte sako: nepaisant
kad Astramskas save statosi
tikt *asz*, reikia visiems į prie-
szakį žengti.

Kad gi iszeina taip, tai ge-
riaus nerinkime to centralizsko
komiteto, nes jis yra kenken-
tis draugystei.

Isz apsiereizskianczių keletos
palavadyjimų regima: mums,
centralizskam komitetui, tuli
sąnariai draugystės, liepia
szokt vis kazoką, o jie mėgina
grajyti, bet mes tokius paliepi-
mus negalime tesėti iszpildyti.

Su paprastais užmā-
mais, jeigu pasirodo du ar tris
mus gūdotini sąnariai, ir palie-
pia centralizskam komitetui
veikti, ar gi mes galime keletos
ypatų paliepimo paklausyti?

Negalime!
Negali peikti niekas tu-
lus užmānymus, bet-gi neku-
riūs niekas neapsiims iszpil-
dyti.

Tapo pakeltas geras užmā-
nymas kas link laikymo seimo
„Tėvynės Mylėtojų Draugys-
tės“ kartu su seimu „Susivie-
nyjimo L. A.“

Tas butų gerai, nes susiva-
ziavę delegatai ant syk iszrink-
tų centralizską komitetą, tai-
pos gi atliktu ir kitus reika-
lingus draugystei dalykus, bet
ant tokio seimo „Susivienyji-
mo“ kūpų sąnariai, turėtu rink-
ti vien tikt tokius delegatus,
kurie priguli prie „Tėvynės
Mylėtojų Draugystės“.

Ar gi tikrai rāsime mus tau-
tiecius siuncziamus į „Susivie-
nyjimo“ seimą prigulincziais
prie „T. M. D.“, negalime dar
spėti, bet tą užmānymą galėtu-
mėm mėginti įvykdinti.

Neprigulintiems vėla dele-
gatams „T. M. D.“ prie „Su-
sivienyjiimo“ butu per dideli
kasztai važinėti ant tokio
seimo.

Viskas, viskas, bet viens da-
lykas taip-gi nelengvas, centra-

izskas komitetas budams toli
nū viens kito, gana turi bala-
donės su bet kokiais aproda-
vyjimais, ne tikt kad ne taip
parankus pasirodavyjimas per
gromatas, kaip kad žodziu, bet-
gi ir nusibosta per daug tan-
kus raszinejimai gromatų ir
pirkimas markių.

Susimislyjęs bent kas, kad
ir menkos vertės padūda už-
mānymą, ir kiekvieną tokį
paskui komitetas turi svars-
tyti per gromatas, kas ir pa-
bosta.

Nežinau kokiū budu tapo
mano užmānymas permānytas
organe kas link mainymo kny-
gelių draugystės ant kitų?

Asz savo raszte pasakiau
aiszkiai: kad mes draugystės
knygų, nei eigonai kuina, ne-
mainikausime, ir bus geros tos
kokias turime. Tai-gi, nors
mano isztarimas kaip ten tapo
permānytas, dabar atsiszau-
kiū: kad knygelių ant mainy-
mo jokių nejeszkosime ir ge-
riaus butų, idant kūpos mums
mainus daryti nelieptu.

Po iszsimokėjimui skolos p.
Mikolainiui, draugystės cent-
ralizskas komitetas dabartinis,
ar tai ateitėje kitas, pasistengs
į Lietuvą perdūti mus broliams
tais, kokias turi,*) ir zinau:
kad kun. Milukas paaukaus
knygų, jeib tikt draugystė ap-
siims dūti kasztus už persiun-
timą į Prusus ir per Rosijos
rubezių.

Užpraszos dar kartą kū-
pos greitesnio pritarimo kas
link literatizsko komiteto, ir
jeib tas dar netaps iszrinktas,
tai knyga turės dūtis spaudon,
nes laikas bėgte bėga be nau-

*) Draugystės iszleistos knygos,
tiesa, yra mano rankose, bet visados
daviau ir siuncziau kam reikėjo, kur
reikalaujama buvo. P. Astramskui
rasziau, kada nenorėjo mokėti už
„Orl. Mergelę“, kad nedūsiu ir ne-
siųsiu naujam knygininkui nieko, kol
nebus užmokėta. Dauguma knygų
dar guli Tilžėje; topaskiria centr.
kom. kam kiek dūti arba siųsti Lie-
tuvon, o gal imti kiek reikalaujama.

P. Mikolainis.

dos.

Su tautizskais velyjimais,
pasilieku žemiauses jus tarnas.
T. Astramskas.

Waterbury, Conn. Musų
„T. M. D.“ kūpa laike susirin-
kimą 26 d. Kovo ir nutarė:

Kad p. J. Montvila, isz She-
nandoah, Pa. ne butu priimtu
į literatizską komitetą.

Kad knyga dabar einanti į
spaudą, butu spaudinama
„Lietuvos“ spaustuveje, jeigu
ne rokūs brangiaus už kitas
lietuviszkas spaustuves.

Kad kūpos piningus nesilai-
kytu pas save, bet siųstu cent-
ralizskam kasieriui.

Kad seimas drange su „Su-
sivienyjiimo“ seimu, galimas
butu laikyti tikt tada, jeigu
ant „Sus.“ seimo suvažiūtu ne-
mažiaus kaip 6 „Susivienyji-
mo“ delegatai prigulinti prie
„T. M. D.“

Vardan kūpos:

Pirmsėdis P. B. Inoa.

Sekretorius P. Grajauchas.

Nū redakcijos. Dovanos
mums kūpos už cenzurą, kad
iszbraukėme asabiszkumus,
kurie jokios naudos neatneš
niekam. Toki asabiszki rei-
kalai, kaip atmetimas vienos
ar kitos spaustuves bei kandi-
datų į liter. komitetą, turi buti
praneszti centr. komitetui.
Laikrasztyje garsinti to nega-
lim.

Lost Creek, Pa. Prie musų
„T. M. D.“ kūpos nauji drau-
gai prisiraszė szie:

357 Juzė Gavanauskiūtė	-30
358 Jūzas Szteins	-30
359 And. Senavaitis	-30
360 Aut. Žinraitis	-25
361 Jūz. Matulionis	-25
362 Mik. Bieliukas	-25
363 Mat. Kupeczinskas	-20
364 Kaz. Kurszvietis	-60

Viso \$2,45

Naujai susitvėrus „T. M. D.“
kūpa, South Boston, Mass. prie-
kurios prisiraszė bei užsimokė-
jo szie:

365	Tad. M. Kubilskis	-30
366	Mot. Alianskis	-30
367	St. Jankauskas	-30
368	Jon. Jarszevyczia	-30
369	Mot. Oszkinis	-60
	„ „ paaukavo \$1,-	
370	Dan. Sargunas	-60
371	Pet. Kriaučizinas	-30
372	Kaz. Gedeminas	-30
373	Mot. Zoba	-30
374	Agn. Zobiene	15
375	Kaz. Lapinskas	-15
376	Pov. Szidlauskas	-30
377	Pran. Vizgirda	-30
378	Jon. Padolskis	-15
379	Jon. Valinskas	-15
380	Vinc. Juszkauskas	-60
	„ „ paaukavo	-40
381	Mot. Mszlis	-30
382	Pov. Stribikis	-15
383	Ant. Maceviczia	-15
384	Mik. Streimikis	-30
385	Mot. Mockapetris	-30
386	Jur. Andriejauckiute	-30
387	Mik. Gudas	-30
388	Pr. Zalis	-30
389	Vinc. Gedeminas	-30
390	Jur. Stankaitis	-30
391	Dom. Valkunas	-60
392	Jon. Raulinaitis	-30
393	Juz. Tamulinas	-30
394	Ign. Palszauskis	-30
395	Vinc. Gumauskas	-60
396	Kaz. Kisielius	-30

Viso \$11,60

„T. M. Dr.“ centr. sekr.

M. J. Damijonaitis.

Ožkabaliu (ir Skriaudžiu) dainos surinktos per Dr. J. Basanaviciu.

I

Anksti rytą rytužį
Sauluzė tekėjo,
O po stiklo laūguželiu
Mocziute sėdėjo,
Klauscia tavęs dukruze
Kur tu vaiksztinėjai,
O kur tavo vainikėlį
Miglužė užkrito?
Anksti rytą rytužį
Vandenėlioėjau,
O tai mano vainikėlį
Miglužė užkrito.
Tai ne tiesa dukruze,
Tai ne tikri žodžiai,
O tu savo bernuzėlį

Lauku lydėjai.
O tai tiesa mocziute
O tai tikri žodžiai,
Asz su savo bernuzėliu
Žodužį kalbėjau.

2.

(Dainūja mergos vakarynosė)
Vai tu kasele
Szilky saujale,
Ne ilgai driksoši
Per liemenėlį.
Szj vakarėlį
Per vakarėlį,
Rytoi rytėlį
Ik' pusrytėlių.
Ketin mocziute
Plotkelę pirkti
O anytelė
Szilky czepeziuką.
Tas czepeziukėlis
Tas szilkinėlis,
Jis nuvytino
Žaliają rutelę.
Ta skepetėlė
Toji baltoji,
Ji priplėkino
Geltoną kasele.

3.

(Dainūja po jauniko dovanų susirinkę mergos paskutinį vakarą kaip parveža marčią arba žentą)
Vai keno dvaras
Tai gražus žalias,
Žalias vysznių sodelis
Alyvėlėm sodytas.
(Czia pasakyti dvaro vardą) dvaras
Tai gražus žalias
Žalias vysznių sodelis
Alyvėlėm sodytas.
Tenai vaikszečiojo
Jaunas (czia reik pasakyti bernelio vardą ir pavardę)
Vaikszečiodamas virkavo,
Virkučdamas dusavo.
Vai ir iszėjo senas tėvelis,
Ko verki suneli,
Ko taip jaunas gailauji?
Vai ką asz veiks
Jaunas ne verkiąs,
Ne moka mergelė austie
Nė staklelių taisyti.
Ne verk mano suneli
Izmoks mergelė austi
Ir stakles taisyti.
Vai ką ji izmoks
Kad nemokėjo,
Miegužiu susnūdas
Tinginužiu surugus.

4.

Vai keno dvaras
Tai gražus žalias,
Žalias vysznių sodelis
Alyvėlėm sodytas.
(Czia pasakyti dvaro vardą) dvaras
Tai gražus žalias,
Žalias vysznių sodelis
Alyvėlėm sodytas.
Tenai vaikszečiojo
Jauna (czia reik pasakyti mergos vardą ir pavardę)
Vaikszečiodama virkavo,
Virkučdama dusavo.
Vai ir iszėjo sena motinėle
Ko tu verki dukterėle
Ko taip jauna gailauji?
Vai ką asz veiks
Jauna ne verkus,
Ne moka bernelis artie
Nė žagrelės taisyti
Cit ne verk mano dukrele
Izmoks bernelis artie
Ir žagrelę taisyti.
Vai ką jis izmoks
Kad ne mokėjo,
Miegužiu susnūdas
Tinginužiu surugus.

Reikalai

Liet. Social.-Demokr. Partijos.

Gilberton, Pa. Czionai 26
Kovo susitvėrė sekcija (kūpa)
socialistiskos darbininkų partijos.
Ant pradžių pristojo 11 draugų.
Kitą susirinkimą sutarta laikyti 9 Balandžio (April) pagarsinus pirmiau apie tai, kad ir kiti norintieji galėtu pristoti prie darbininkų partijos, taip-gi, kad galutinai sudavadyti sekcijos reikalus.
Apart to sutarta rupintis parsikviesti kokį nors kalbėtoją, kad ir kitiems dūt daugiau supratimo apie darbininkų reikalus ir paaisškinti apie padėjimą ir surėdymą sziadieninės draugijos.

Vienas isz draugų.

Philadelphia, Pa. Praneszams, jog lietuviszka socialistų kūpa laikys savo susirinkimus kas antrą nedėdienį kiekvieno mėnesio „Labor Lyceum Hall“

ant szesztos gatvės pagal Brown str 2 valandą po pietų. Ateinantis susirinkimas bus 9 d. Balandžio. Ant kiekvieno susirinkimo bus laikytos kalbos apie socializmą ir dabartinį surėdymą draugijos per kapitalizmą, bei praneszimai mokeliszki ir tautiszki.

Musų tautiečiai isz dalies praleidžia nedėdienius „spikeasi“ (uždraustose karcziuose) rudydami prie alaus ir kazirų, kur naikina sveikatą, turta, ir gaiszina ateitę savo gentkartės.

Mes-gi Lietuv. Social. užkvečiam visus lietuvius ateit ant tokių naudingų darbininkui susirinkimų ir pasiklausyt praneszimų politikiszki ekonomiszki, apie ką kiek vienas darbininkas privalo žinot, kas, kaip ir kur jį skriaudžia. Taipos-gi bus praneszimai apie Lietuvos nūpdilį politikiszki ir jos darbininką.

Komitetas.

Gailandi'o daktaras

(Apysaka Konano Doll'io)

vertė D. Ilgakojis.

Visi daktarai, kurie pažino d-rą Dzemsą Riplį, laikė jį už labai laimingą dalykūse gydymo. Tėvas jo, ilgus metus laimingiausiai praktikavęs dideliam sodziuje Gailandi, sziauriniame kampe Gampsziros, atidavė jam visą savo didelę praktiką toje paczioje dienoje, kada jaunas daktaras įgijo tiesą pasiraszyti ant receptų. Senis iszvažiavo ant atsilsio į pajurę, palikęs sunų vienatiniu gydytoju visos didelės apielinės. Neskaitant dr. Ortonetoli nū Bazingstoko, visa apielinė apimanti kokia szeszias mylias, buvo po jo tiktai prieziura. Metinis uzdarbis jo iszneszavo į pusantro tukstanczio svarų sterlingų. Bet didelė dalis to uzdarbio iszėidavo ant užlaikymo arklių ir vežimų.

Daktarui Dzemsui Ripli buvo 32 metai, jis buvo nevedęs,

labai mokintas, ramus, su gra-
žiu, beveik piktų veidu ir jū-
dais plaukais, pusėtinai prare-
tėjusiais ant virszugalvio, kas
jam pridūdavo inteligentisz-
kesnį išveizdį ir atneszdavo
virszaus kokį szimtą svaru ster-
lingų ant metų. Jam labiau-
siai sekėsi praktika su mote-
rimis. Jo balsas skambėjo kaip
koksai ten meilingas asztrumas
ir nieko neužgaunantis tvirtu-
mas ir, nejausdamas save už-
gautu, norom-nenorom, klau-
sydavai jo.

Bet negalima sakyti, jog mo-
ters buvo taip gi laimingos
apsiėjime su jū, kaip jis su
jomis. Kaip gydytojas, jis
visūmet su kėnu ir dusia bu-
vo atsidavęs jom, bet padaryti
isz-jo jaunikio jokiu budu bu-
vo negalima. Veltu motinos
statydavo jam visokias zabān-
gas: niekaip jis nesidūdavo sa-
vęs pasigauti. Jo ne užimda-
vo nei piknykai, nei szokiai, ir
atliekamas valandas liūso lai-
ko jisai geriausiai mėgdavo
praleisti skaityme archyvų Vir-
chovo ir kitų mediciniszkių
rasztų.

Moksliszki užsiėmimai buvo
jo vienatiniū pageidavimu.
Labiausiai jisai stengėsi neat-
silikti moksliszkiūse isztirinė-
jimūse, kaip tankiai daro kiti
sodieziai gydytojai. Viena
tikt medicina pridūdavo jam
gyvumą. Tas noras užlaikyti
save ant virszūnės mokslo bu-
vo dar tūmi pagirtinas, jog
Ripliui nereikėjo bijotis jokios
konkurencijos. Laikė septy-
nių metų jo praktikos Gailan-
de tris vaistininkai mėgino
konkurėti su jū. Isz tų du
buvo apsigyvenę Gailande, o
vienas arčiausiame miestelyje
Zemamjame Gailande. Bet nei
vienas isz jų nelaimėjo: pirmas
greitai apsirgo ir priegtam,
kaip visi kalbėjo, vienatinis li-
gonis, kurį jam, laike pusant-
rametiniū gyvenimo Gailande
pasisekė iszgydyti, buvo jisai
pats. Antras baigė tūmi, jog
nusipirko sau ketvirtą dalį

praktikos Bazingstoke ir su
garbe iszsikraustė, trezias-gi
pražuvo vienoje Rugsėjo nak-
tyje, palikęs tiktai surasztą sko-
lų ir tuszczią namą. Nū to lai-
ko visa apielinkė pavirto į mo-
nopoliją, ir niekas jau dau-
giaus nebedrįso konkurėti su
Ripli.

Dėlto tai jis, važiu lamas
kartą per Žemąjį Gailandą, su
didžiausiu nusistebėjimu ir
zingeidumu užtėmyjo, jog nau-
ji namai kraszte miestelio ap-
gyventi ant durių prie placios
gatvės žvilgėjo ant saulės bliz-
ganti lentelė. Daktaras sutu-
rėjo savo arklį ir perskaite pa-
rasztą; „Verrender-Smit, d-ras
medicinos“, — buvo paraszta
ant lentelės nedidelėmis, aisz-
kiomis literomis.

Buvusis
daktaras elgėsi kitoniszka: li-
taros ant jo lentelės turėjo pu-
sę pėdos ilgumo ir prie durių
žibėjo szviesus žiburys, tartum
prie rasztinyczios miesto ap-
szvietimo kompanijos. Dakta-
ras Ripli užtėmyjo skyrių ir
tūjaus nusprendė, jog naujai
atvažiuo — paojingesnis yra
konkurentas. Tame jis dar
daugiaus persitikrino dažinojės
tam pacziam vakare vietinėje
mediciniszkoje rodoje, kad jo
prieszininkas, d-ras Verren-
der-Smitas, turi augsztus me-
diciniszkus laipsnius, jog jisai
su didele garbe darbavosi
Edinburge, Paryziuje, Berly-
ne ir Viennoje, ir aplovanotas
auksiniu medaliu premijos At-
kinso už originaliszką veiklą
labai platų ir brangų isztiri-
nėjimą apie galinius sanarius
nugarinių iszsiszakojinų ner-
vų. Perskaitęs tą visą formu-
liarą oficialiszkoje knygoje,
d-ras Ripli su didžiausiu neri-
mascziu pertraukė ranka per
savo praretėjusius plaukus.
Bet koksai stebėtinas dalykas?
Toksai mokslinczius ir, nei isz
szio, nei isz to apsigyveno ma-
zame miestelyje Gampsziros
apygardoje? Dėlto jis važiu-
damas kartą pe žemąjį Gailan-
dą pasiskubino greitai dėti sau

atsakymą ant uždūto klausimo.
Be abejonės d-ras Verrender-
Smitas ant laiko apsigyveno
atstu nū miesto, idaut tykiai
užsiimti kokiu nors svarbiu
moksliszku isztirinėjimu. Sa-
vo lentelę gi jisai iszstatė grei-
cziaus parodymui antraszo, o
ne užkvietimui ligonių. Žino-
mas daiktas, kad tai vienatinis
ir teisingas buvo iszguldymas
to klausimo. Bet toksai gavsus
kaimynas bus neiszpasakytai
brangus jo paczio darbams.
Tankiai jisai mąstė apie kokį
nors augsztą protą, kuris įku-
nytu jo galvoje naujas szaknis
mokslo ir padėtų jam moks-
liszkiūse darbūse. Ir sztai ne-
tikėtai jo mąstymai iszšipildė.
Jo szirdis pradėjo tvaksėti ir
jam pasidarė linksma. Szitoji
linksmybė privertė jį padaryti
žingsnį visiszka neatsakanti jo
kasdieniniam veikimui. Tarp
daktarų yra paprotis, jog
kiekvienas naujai atvažiuo-
turi pirma aplankyti senąjį
daktarą — ir tas turėjo vi-
sados buti iszšpildytas. Dak-
taras Ripli taip gi buvo tokiū
se dalykiūse dideliai atsargus
bet ant rytojaus liepė jisai sku-
biai užkinkyti arklus ir nuva-
žiuo atlankyti dr. Verrender-
Smitą.

Kada įėjo pas jį į grinczią
toji iszrodė jam meiliai ir gra-
žiai papūszta, o tarnaitė, kuri
pravedė Riplį į kabinetą, ap-
siėjo su jūmi labai meiliai. Ei-
damas per prieszkambarį, jis
užtėmyjo keletą saulėsaugių ir
apskritą sziaudinę moteriszką
skrybėlę. Kokia nelaimė, jog
jo draugas apšvedęs — mūšė
jisai — tai bus didelė painė jū
arčiausiam suėjimui ir tiems
ilgiems vakarams, paszvostiem
kalboms apie augsztus moks-
liszkus klausimus, kuriūs jis
taip aiszkiai pastatė savo gal-
voje. Už tai kabinete d-ro
Smito buvo daug tokių daiktų,
kurie didei patiko svecziui.
Visur buvo sudėti medicinisz-
ki įrankiai, priegtam tokie,
kuriūs greicziausiai galima bu-

vo tikėtis rasti klinikūse arba
ligonbucziūse, o ne namūse
privatiszko daktaro. Ant
stalo stovėjo sfimografas, o
kertėje maszina, nežino na d-rui
Ripli ir panaszi ant gazometro.
Akis sveczio apsisztojo ant spiu-
tų pridėtų didelėmis knygo-
mis, daugiausiai neapdarytų
su virszais visokių dažų, ypa-
tingai mediciniszko turinio vo-
kiszkoje ir prancuziszkoje kal-
boj. Daktaras Ripli buvo gi-
liai isidavęs į skaitymą užrasztų,
kaip sztai užpakalyje jo atsi-
darė durys. Atsigrežęs, jisai
pamatė prieszais save moterisz-
kę nedidelio ugio, iszblyszku-
sę, apskrito veido, kurį pūszė
pora mėlynų, gudrių, jūkian-
cziusi akių. Kairėje rankoje
ji turėjo akinius, o deszinėje
kortelę d-ro Riplio.

— Sveikas dr. Ripli — pra-
kalbėjo.

— Labas rytas — atsakė
sveczius, lenkdamas galvą.

— Tamistos vyro tur but
nėra namieje?

— Asz nevėdusi — atsakė
ramiai.

— O, persipraszau! Asz no-
rėjau tikt pasakyti, jog, kaip
matosi, d-ro Verrender-Smit'o
nėra namieje?

— Daktaras Verrender-
Smit — asz esu.

Daktaras Ripli taip nusiste-
bėjo, jog ką tikt kepurė neisz-
krito isz rankų.

— Kaip... kaip?... vos
tikt isztarė jis, — auksinį me-
dalį už brangų moksliszką isz-
tyrinėjimą gavote Tamista?...
Tamista?

Ik szio laiko jis niekados
nebuvo matęs moteriszkes dak-
tarkos, ir visa jo konzervaty-
viszka dvasia sujudo. Jis tei-
sybė, neatminė bibliszko saki-
nio, liepiancio vyriszkiui buti
daktaru, o moteriszkiū sėdė-
ti už pecziaus vienok jautė vi-
sa savo esybę, kad atsitiko kas
nors prieszgantiszkas, szis-tas
panaszus ant bėdievystės. Jovei-
das per daug aiszkia iszrodė
visus tūš jaunimus.

— Labai gailiūsi, jog Tamista taip netikėtai apsigavai — sausai prakalbėjo dr. moteriszkė.

— Neslėpsiu, jog aš iš tikro labai nusistebečiau — atsakė jis.

— Tai Tamista ne priguli prie pritarėjų mūsų?

— Negaliu pasakyti, ar pagrečiau tą naują krutėjimą.

— Dėlko-gi?

— Aš velyčiau visiszkai nekaltėti apie tą dalyką.

— Vienok, jus nepaliksite klausimo moteriszkės be atsakymo.

— Moteriszkės lengvai gali pamesti visas savo privilegijas, kada jos įsibruka ant vietų stiprios lyties. Negali gi jos užlaikyti ir tą, ir kitą ir viską...

— Dėlko-gi moteriszkė negali užsidirbti sau dūnos protiszkū darbu?

Jos ramus balsas ir budas klausisnėjimo galutinai sujudo d-rą Repli.

— Aš velyčiau nesiginčyti, Miss Smit.

— Daktaras Smit! — atkirto moteriszkė.

(Toliaus bus.)

Motinos Shipton pranaszyste.

Szi pranaszystė tapo pirmu kartu atspaudinta 1485 metų, dar pirm atradimo Amerikos, ir prieš iszmislinimą ir atradimą visų czion minėtų pagerinimų, viskas išsipildė apart paskutinio sakinio.

Vezimai važiuos be arklių, baimė ims žmoniją iš didumo nelaimių, akies mirksnyje po svieta mislys skrajos (lekios), vandens dar didesnius stebuklus padarys, žemė auksztininka bus, iš po szaknų medžių auksą išzkas, ir žmonės perkalmus važiuos be arklių, ir asilų, žmonės eis, važiuos, miegos ir kalbės po vandeniu ir po

orą lekios, geležis plauks ant vandens lygiai, kaip medinė valtėlė, dar nežinomi žemėje ras auksą tarpė ūlų, ir su ugne ir vandeniu stebuklus darys. Anglija galiop ir žydus įsileis, o žemė galą sulauks 1881 m.

Atsakymas.

V. Rudziskui Wilkeson, Wash. Protestonai yra tai tikėjimiszka sekta, kuri protestūja (prieszinasi) prieš popiežių ir nepripažįstą jam tos virszininkystės kaipo tad katalikai. Prie protestonų priguli liuteronai, kalvinai, presbiterijonai, metodistai ir kiti visi, kurie nepripažįsta popiežiaus už galvą tikėjimo ir bažnyčios. Lietuvių-gi protestonų yra daugiausiai Prūsų Lietuvoje. Didžioji Lietuvoj, lietuvių protestonų taip gi yra nemenkai, kuriūs katalikai lietuviai vadina prūsai ir vokiecziais. Panevėžio paviete (Kauno gub.) yra nemenkai kalvinų lietuvių, kurie laikosi kalvyniszko tikėjimo, kaip kad katalikai rymszko. Protestonai lietuviai (liuteronai, kalvinai ir kiti) budami nū savo brolių katalikų išzjūkiama, glaudžiasi prie vientikių vokieczų, kaip kad katalikai prie lenkų arba airių. Bet vokieczų katalikų yra veik daugiaus negu protestonų. Lietuviai budami skirto tikėjimo, katalikai, liuteronai ir tt. labai tarp savęs nesikenczia ir tas nesikentimas apsiweiszka labiausiai tarp tamsiujų ir maldingųjų abiejų szalių. Katalikai bijosi iszeiti palydėti savo brolių lietuvių (susiedystėje-kaimyną) protestoną, už nusidėjimą laiko užėti į jų bažnyčią ir paniekinancziai vadina „kirke“ nū vokiszko žodzio „Kirche-bažnyčia; protestonai vėl szalinasi nū katalikų ir jų apeigų, kad nepavirstu katalikais ir nereiktu bent pėtnycziomis nū

mėsos užsilaikyti, už ką katalikai protestonu dievu vadina pilvą. Skirtumas tikėjimo tarp lietuvių yra labai kenkiantis mūsų tautiszkiems reikalams. Lietuviai protestonai Prūsų Lietuvoje gyvenaati niekame neprijanczia lietuviams katalikams. Did. Lietuvoi ir vadina jų gadais, rusais arba lenkais. Tarp apszvietesnių lietuvių, katalikų ir protestonų, tokio prieš gyniavimo ir pravardziavimosi nėra, tas yra tiktai tarp neapszviestu žmonių ir tą antagvizmą palaiko tarp jų, abiejų szalių kuningai dėlei išzgelbėjimo duszių savo vientikių.

Susirinkimas ir prakalbos.

Vietinė Blaivystės Draugystė, po vardu „Simono Daukanto“ laikys didelį susirinkimą ir prakalbas Nedelioje, 9 Balandžio, J. Paukszcio Saleje, Plymouth, Pa. ant 7-tos valandos vakare ir užkvieczia visus lietuvius ir lietuves, kaip vietinius taip ir iš aplinkinių miestelių susirinkti, nes yra geri kalbėtojai užkviesti su prakalboms iš kitur.

Visus užkvieczia
Komitetas.

Pirmas Didelis Balius

Waterburio „Susiv. S. A.“ kupa 12 Balandžio 1899 m. rengia pirmutinį didelį pasi-linksminimą, ant kurio maloniai užpraszo visus tautieczius, kaip tai senus, jaunus, moteris ir merginas.

Vieta paskirta ant „Concordia Hall“ 305 Bank str. Waterbury Conn.

Orkestra ketina buti, kokia dar iki sziol niekas neturėjo.

Taip-gi prakalbos bus laikytos, todėl lietuviai nepraleiskit, kad neiszkadavotumet po laiko.

„Susiv. L. A.“ Kupa.

Pokylis ir Koncertas

Pirmas Lietuvių Socialistų Partijos, bus keliamas Panevėžyje, 10 dieną, Balandžio mėnesio, 1899 m., svetainėje Music Hall, Scranton, Pa. Lietuvių „Mildos“ Giedorių Draugystė iš New Yorko ims dalyvumą. Taip-gi bus kelios kalbos. Muzika bus puikiausia. Vyrams ineiga-25 centai; moterims ineiga - valna.

Prasidės ant 7 valan. vakare.

Užpraszone visus gero velyjanczius žmones

Komitetas.

Balius.

„Mildos Giesmininkų Draugystės“ (Choro vadovas P. Leonas Ereminas) bus laikomas Subatoje, 15 d. Balandžio (April) 1899 m. New Irving Hall, 220 Broome str., New Nork. Netikt „Mildos Giesmininkų Draugystės“ vyrų maiszytas choras, bet dar svečiatauczių 3 Giesmininkų Draugystės, dabins balių tarpe szokių. Prasidės 8 adyna vakare.

Įzenga veltu, tikt Hat check vyrams 25 c. o moterims 15c.

Meilingai užpraszo
Komitetas.

Balius.

Draugystė „Palangos Juzės“ rengia puikų pokilį (balių) Subatoje 8 Balandžio (April) 1899 m. po No. 7 Bedford str. Newark, N. J.

Įzenga ypatai tik 10c Nūszirdziai užpraszone

Komitetas.

Neužmirszkite apie parodą lietuviszkos raszliavos Paryžiuje, nes nuo to priguli atgavimas mūsų spaudos (druko).

Temykite.

Daugelis mums atraszo rei kalaudami rodos apie iszsius- tus piningus Lietuvon per vi sokius agentus, labiausiai zy- dus, kurie siunczia statei į sa- vo kiszeniu. Tai ginoredami, kad jusų piningai neprazutu ir greitai daeitu į rankas to kuriam siuncziasi, siuskite per „Vienybės“ redakcija, o grei- cziausiai aptures. Taipogi mes pardudame laivakortes ant greicziausių laivu į Hamburgą, Bremen bei Antverpen, kaipo ir atgal. Kas nenorite ilgai ant marių plukauti, pirkite laivakortę „Vienybės“ redak- cijoi o nesigailésite.

Prisiuncziant piningus ant persiuntimo Lietuvon arba ant laivakortes, uzdekte adresą tokį:

J. J. Pauksztis & Co Plymouth, Pa.

Balius.

Kūpos „Susivienyjimo L. A.“ isz Union City, Conn. bus keliamas Subatoje 8 Balandzio 1899 svetainėje T. Renehan'o, prasidés nū 7 valandos vakare ir trauksis iki 12 valandai pusnackzio.

Jeiga vyrams po 25 ct.

Nauda balius bus apversta uzdengimui kasztų busenczio „Sus.“ seimo Waterbury, Conn.

Komitetas.

Naujas iszradimas del plauku!

Sustabdo pūlima plaukų nū galvos, ir atauga plaukai, pleiskany nebuna, ir galvos neskauda, borva plaukų buna daili; iszradimas yra Dr. Brundzo. Katrie dar ne patrotija visai plaukų, tai paskubinkit, o greitą pagelbą gausit; ne tikt del vyro, nes ir del moteriu, merginų ir vaikų; dabar visai maža prekė, toliaus bus labai pakelta. Norintieje persitik-

rint galit gaut daugybę paliu- dijimų. Raszydami įdekit markę ant atsakymo. Adresa- vokit taip:

J. M. Brundza, 71 Broome str. New York, N. Y.

Knygu kataliogas.

Maldų knygos.

Table listing various prayer books and religious texts with prices, including 'Aukso Altorius, arba Szaltinis', 'Balsas Balandžolis', and 'Knyga giesmių arba Kanticzkos'.

Dvasiskos knygos.

Table listing spiritual books and religious treatises with prices, including 'Aple buvimą Dievo', 'Arielka yra nūdai', and 'Mokslas Rymo kataliku'.

Moksliskos knygos.

Table listing academic and scientific books with prices, including 'Aplikrasztis kun Petravyčiaus', 'Aple senovės Lietuvos plia', and 'Andersono pasakos'.

Large table listing a wide variety of books, including fiction, history, and science, with prices ranging from 5c to \$1.00.

Table listing books with prices, including 'Simukas ir Magdute, pasakėle', 'Talmudas ir musų zydat', and 'Tamoszius besotis apysaka'.

Notos del partapijono sudestytos Dr. V. Kudinkos.

Table listing notes and essays with prices, including 'Bum-czik-czik [mozurka]', 'Nemuno [lyns valcas]', and 'Dedlenė [pólka]'.

Paveikslai (abrozai)

Table listing illustrations and art with prices, including 'Paveikslas Gedimino', 'Paveikslas Vytauto', and 'Visoki abrozėljai su maldėmis po'.

KNYGOS SAVOS SPAUSTUVĖS.

Table listing books published by the press with prices, including 'Apleka Dievo', 'Aple Joną Tyraudėką garsų burtiniką', and 'Budas Senovės Lietuvių Kalėnų ir Zemačziu'.